

Co-funded by
the European Union

Document de recomandări politice

Recomandări de politică pentru
Spania, Grecia, Slovenia, Italia, Turcia și România

COM

Circular Organic Management

Acest conținut a fost elaborat în cadrul proiectului COM nr.2022-1-ES01-KA220-SCH-000086157, finanțat în cadrul programului Erasmus+. Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a coordonatorului proiectului și poate să nu reflecte întotdeauna punctul de vedere al Comisiei Europene sau al Agenției Naționale.

Această lucrare este sub licența Creative Commons Attribution 4.0 International License. Pentru a vizualiza o copie a acestei licențe, accesați <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Cuprins

Cuprins.....	2
<u>Introducere.....</u>	<u>3</u>
<u>Despre proiectul COM – Circular Organic Management.....</u>	<u>4</u>
<u>Despre Documentul de Recomandare Politică.....</u>	<u>6</u>
<u>SINTEZA CERCETĂRII.....</u>	<u>7</u>
RECOMANDĂRI SPECIFICE FIECĂREI ȚĂRI	
<u>Spania.....</u>	<u>8</u>
<u>Grecia.....</u>	<u>9</u>
<u>Italia.....</u>	<u>10</u>
<u>Turcia.....</u>	<u>11</u>
<u>România.....</u>	<u>12</u>
<u>Concluzii.....</u>	<u>13</u>
<u>Referințe.....</u>	<u>16</u>

Introducere

Deșeurile organice reprezintă o parte importantă a tuturor deșeurilor municipale, deoarece includ materiale biologice precum resturile alimentare, resturile de legume și fructe și materialele biodegradabile din grădini și parcuri. Deși deșeurile organice au potențialul de a fi reciclate și transformate în compost sau biogaz, marea majoritate a acestor deșeuri ajung în continuare în depozitele de deșeuri. Acolo, acestea cauzează probleme de mediu, cum ar fi emisiile de gaze cu efect de seră (în principal metan), poluarea solului și a apelor subterane și contribuie la schimbările climatice.

Una dintre principalele provocări în gestionarea deșeurilor organice este nivelul scăzut de colectare separată și infrastructura insuficientă de recuperare. Prin creșterea gradului de conștientizare, educație și îmbunătățirea infrastructurii, deșeurile organice pot deveni o resursă valoroasă pentru o economie circulară care sprijină practicile durabile și reduce cantitatea de deșeuri care ajung în depozitele de deșeuri.

Despre proiectul COM – Circular Organic Management

Proiectul COM - Circular Organic Management (COM), susținut de programul Erasmus+, este conceput pentru a promova practicile durabile în școlile europene și în comunitățile mai largi. Obiectivul său principal este de a reduce deșeurile organice, care reprezintă una dintre principalele cauze ale poluării și schimbărilor climatice, și de a promova o economie circulară. Prin intermediul unor programe și instrumente educaționale, proiectul ajută profesorii, elevii și comunitatea în general să își dezvolte competențele pentru a gestiona mai eficient deșeurile organice, să conștientizeze importanța reciclării și să încurajeze schimbări comportamentale care vor contribui la un viitor mai durabil.

Proiectul se concentrează pe trei domenii principale:

- Educație și formare: Elaborarea de pachete de învățare pentru a îndruma profesorii și elevii către o mai bună gestionare a deșeurilor organice.
- Promovarea unei economii circulare: Sprijinirea școlilor pentru a integra practici circulare precum compostarea, reducerea și reutilizarea deșeurilor.
- Implicarea comunităților locale: Implicarea activă a elevilor, profesorilor și autorităților locale în proiecte și practici durabile care contribuie la diseminarea cunoștințelor privind gestionarea deșeurilor organice.

Despre Documentul de Recomandare Politică

Documentul de recomandare politică se bazează pe un studiu privind situația gestionării deșeurilor organice, modelele comportamentale și educația ecologică, realizat în cadrul proiectului COM. Scopul acestui document este de a se baza pe rezultatele studiului pentru a formula recomandări concrete privind politicile care vor contribui la îmbunătățirea gestionării deșeurilor organice în țările participante.

Studiul a arătat că există diferențe semnificative între țările participante în ceea ce privește practicile de gestionare a deșeurilor, nivelurile de sensibilizare a publicului și disponibilitatea infrastructurii pentru colectarea și tratarea deșeurilor organice. Prin urmare, este esențial ca recomandările specifice fiecărei țări să fie elaborate pentru a aborda provocările și oportunitățile unice ale fiecărei țări.

Documentul își propune să:

- Să identifice principalele provocări din fiecare țară în ceea ce privește gestionarea deșeurilor organice.
- Să ofere soluții și politici adaptate pentru a contribui la gestionarea eficientă a deșeurilor și la promovarea unei economii circulare.
- Să coreleze rezultatele cercetării cu elaborarea de politici durabile care să contribuie la reducerea deșeurilor și la o mai bună educație în domeniul gestionării deșeurilor.

Documentul va servi drept bază pentru elaborarea de strategii care să ajute autoritățile naționale și locale să îmbunătățească infrastructura, educația și modelele comportamentale ale populației în ceea ce privește gestionarea durabilă a deșeurilor organice.

SINTEZA CERCETĂRII

Cercetarea, desfășurată în cadrul proiectului Circular Organic Management (COM), a analizat practicile actuale de gestionare a deșeurilor organice în șase țări europene: Spania, Grecia, Slovenia, Italia, Turcia și România. Scopul sondajului a fost de a obține informații despre sistemele existente de colectare și valorificare a deșeurilor organice, comportamentul locuitorilor în ceea ce privește separarea deșeurilor, provocările legate de infrastructură și conștientizarea importanței economiei circulare. Sondajul a evidențiat niveluri diferite de performanță între țări, unele țări înregistrând progrese semnificative în gestionarea deșeurilor organice, în timp ce altele sunt încă în urmă din cauza lipsei de infrastructură și de sensibilizare.

Principalele constatări ale sondajului:

- Niveluri diferite de dezvoltare a infrastructurii: Țări precum Slovenia și părțile nordice ale Italiei dispun deja de sisteme eficiente pentru colectarea separată și tratarea deșeurilor organice. În schimb, Grecia, Turcia și România sunt încă în urmă în ceea ce privește crearea unor instalații adecvate de colectare și prelucrare a acestor deșeuri.
- Lipsa de comportament și de conștientizare cu privire la separare: În ciuda bunelor intenții, în multe țări populația nu este suficient de conștientă de importanța separării deșeurilor organice. În Grecia și România, în special, sondajul arată un nivel scăzut de conștientizare și o lipsă de încredere în sistemele de gestionare a deșeurilor.
- Educația ecologică și comportamentul tinerilor: Sondajul arată că generațiile tinere sunt mai receptive la schimbările de comportament, în special în ceea ce privește reciclarea și economia circulară. Cu toate acestea, programele de educație privind gestionarea durabilă a deșeurilor în școli sunt încă subdezvoltate.

Pe baza acestor constatări, se elaborează recomandări specifice fiecărei țări pentru a aborda provocările specifice fiecărei țări și a oferi soluții pentru îmbunătățirea practicilor de gestionare a deșeurilor organice.

RECOMANDĂRI SPECIFICE FIECĂREI ȚĂRI

Spania

Starea de fapt

Spania a făcut deja pași importanți în separarea deșeurilor organice, în special în regiuni precum Țara Bascilor și Catalonia. Cu toate acestea, zonele rurale și unele regiuni mai puțin dezvoltate se confruntă încă cu o lipsă de infrastructură și cu o conștientizare mai redusă a populației. Rata colectării separate a deșeurilor organice este semnificativ mai scăzută în aceste zone, ceea ce duce la poluarea mediului și la scăderea ratelor de reciclare.

Recomandări

- Îmbunătățirea și extinderea sistemelor de colectare separată: Spania trebuie să furnizeze resurse suplimentare pentru extinderea sistemelor existente de colectare separată, în special în zonele rurale și mai puțin dezvoltate. Lansarea de programe naționale care să faciliteze accesul municipalităților la echipamente și formare este esențială pentru o mai bună gestionare a deșeurilor organice.
- Investiții în instalații locale de compostare și biogaz: Ar trebui promovată dezvoltarea instalațiilor locale de compostare și biogaz, permițând tratarea descentralizată a deșeurilor organice și reducând dependența de instalațiile centralizate.
- Campanii de sensibilizare și educare a publicului: Este important ca guvernul să desfășoare campanii ample de sensibilizare cu privire la separarea și recuperarea deșeurilor organice. Aceste campanii ar trebui să vizeze în principal zonele rurale și orașele mici, unde nivelurile de sensibilizare sunt mai scăzute. Este deosebit de important să se încurajeze implicarea tinerilor prin programe școlare.

RECOMANDĂRI SPECIFICE FIECĂREI ȚĂRI

Grecia

Starea de fapt

Grecia se confruntă cu probleme majore în ceea ce privește gestionarea deșeurilor organice. Colectarea selectivă este limitată, iar infrastructura de tratare a acestor deșeuri este slab dezvoltată. Majoritatea deșeurilor sunt depozitate la groapa de gunoi, ceea ce duce la probleme de mediu, cum ar fi emisiile de gaze cu efect de seră. Locuitorii raportează o încredere scăzută în sistemele de gestionare a deșeurilor, ceea ce reduce, de asemenea, dorința acestora de a participa la separare.

Recomandări

- Instituirea unui sistem cuprinzător de separare a deșeurilor: Grecia ar trebui să elaboreze un plan național pentru a crea containere separate pentru deșeurile organice și să se asigure că toate gospodăriile sunt echipate corespunzător. Autoritățile locale ar trebui să colaboreze cu sectorul privat pentru a construi instalații de tratare a deșeurilor organice, cum ar fi instalațiile de compostare și de biogaz.
- Îmbunătățirea încrederii publice și a transparenței: Pentru a spori dorința publicului de a participa, trebuie îmbunătățită transparența întreprinderilor municipale locale. Rezișenților trebuie să li se arate modul în care colectarea selectivă a deșeurilor contribuie la reducerea deșeurilor depozitate și la producerea de energie regenerabilă.
- Educație ecologică și programe pentru tineret: Grecia trebuie să includă în programele școlare mai mult conținut de mediu privind gestionarea durabilă a deșeurilor. Generațiile tinere sunt mai receptive la schimbare și ar trebui să li se ofere posibilitatea de a se implica în proiecte de compostare și reciclare.

RECOMANDĂRI SPECIFICE FIECĂREI ȚĂRI

Slovenia

Starea de fapt

Slovenia are o rată ridicată de separare și reciclare, în special în zonele urbane, cum ar fi Ljubljana, care urmează deja o politică de „zero deșeurii”. Cu toate acestea, zonele rurale au rămas în urmă în ceea ce privește crearea unei infrastructuri adecvate pentru colectarea și tratarea deșeurilor organice. Rezidenții locali nu au adesea acces la instalații de compostare, ceea ce împiedică recuperarea eficientă.

Recomandări

- Extinderea colectării separate în zonele rurale: sistemele existente pentru colectarea separată a deșeurilor organice ar trebui extinse la zonele rurale. Crearea unor instalații de compostare mai mici, gestionate la nivel local, ar putea reduce costurile de transport și ar îmbunătăți eficiența gestionării deșeurilor.
- Promovarea programelor comunitare de compostare: Comunitățile rurale ar trebui să fie implicate în programe de compostare care să integreze practicile agricole și cooperarea între gospodării. Astfel, compostul ar putea fi prelucrat la nivel local și utilizat în scopuri agricole, reducându-se astfel nevoia de îngrășăminte sintetice.
- Îmbunătățirea educației ecologice: Slovenia trebuie să crească sprijinul pentru educația ecologică în școli, cu un accent deosebit pe generațiile tinere. De asemenea, ar trebui încurajate proiectele care implică tinerii în inițiative locale de compostare și reciclare.

RECOMANDĂRI SPECIFICE FIECĂREI ȚĂRI

Italia

Starea de fapt

În Italia, există diferențe mari între regiunile nordice și sudice ale țării în ceea ce privește gestionarea deșeurilor organice. Regiunile nordice, precum Trentino-Alto Adige și Lombardia, dispun deja de sisteme eficiente de separare și tratare a deșeurilor, în timp ce regiunile sudice rămân în urmă din cauza lipsei infrastructurii și a resurselor financiare.

Recomandări

- Standarde pentru separarea deșeurilor organice care să se aplice în întreaga țară. Această abordare ar reduce disparitățile mari dintre regiunile nordice și sudice și ar asigura o mai mare uniformitate în colectarea și tratarea deșeurilor organice.
- Creșterea investițiilor în regiunile sudice: Pentru a îmbunătăți sistemele de separare în regiunile sudice, este necesară creșterea investițiilor în infrastructura de tratare a deșeurilor organice, în special în instalațiile de compostare și biogaz. Aceste investiții ar trebui să fie sprijinite de parteneriate public-privat pentru a accelera construcția de instalații.
- Stimulente pentru gospodării: Guvernul ar trebui să introducă stimulente financiare pentru gospodăriile care participă activ la colectarea selectivă a deșeurilor organice. Acestea ar putea include reduceri ale facturilor la utilități sau scutiri fiscale pentru cei care separă și valorifică eficient deșeurile.
- Campanii de sensibilizare a opiniei publice: Italia ar trebui să desfășoare ample campanii de sensibilizare cu privire la importanța separării deșeurilor organice și la beneficiile reciclării și compostării. Aceste campanii ar trebui să fie deosebit de intense în regiunile sudice, unde nivelul de conștientizare este mai scăzut.

RECOMANDĂRI SPECIFICE FIECĂREI ȚĂRI

Turcia

Starea de fapt

Turcia se confruntă cu lipsa unui sistem eficient de gestionare a deșeurilor organice. Majoritatea deșeurilor organice sunt încă depozitate la groapa de gunoi, ceea ce produce consecințe negative asupra mediului, cum ar fi emisiile de gaze cu efect de seră și poluarea apelor subterane. Există o lipsă de infrastructură pentru colectarea separată și tratarea deșeurilor organice, în special în zonele rurale.

Recomandări

- Instituirea unui sistem național de separare a deșeurilor: Turcia trebuie să instituie un sistem cuprinzător de separare a deșeurilor organice care să implice gospodăriile, industria și instituțiile publice. Acest sistem ar trebui să se bazeze pe construirea unei infrastructuri adecvate, cum ar fi instalațiile de compostare și de biogaz, pentru a reduce dependența de depozitele de deșeuri.
- Cooperarea cu sectorul privat: Turcia ar trebui să încurajeze cooperarea cu întreprinderile private care ar putea investi în infrastructura de tratare a deșeurilor organice. Acest lucru ar reduce povara financiară asupra autorităților locale și ar crește eficiența sistemelor de colectare a deșeurilor.
- Campanii de educare a populației: Statul ar trebui să desfășoare ample campanii de sensibilizare a publicului cu privire la importanța separării și recuperării deșeurilor organice. Aceste campanii ar trebui să evidențieze beneficiile ecologice și economice ale separării și să implice școlile și comunitățile locale ca părți interesate cheie.
- Promovarea utilizării biogazului: Turcia trebuie să crească investițiile în instalațiile de biogaz care vor permite transformarea deșeurilor organice în energie. Acest lucru ar reduce povara asupra depozitelor de deșeuri și ar contribui la producția durabilă de energie, în conformitate cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă.

RECOMANDĂRI SPECIFICE FIECĂREI ȚĂRI

România

Starea de fapt

România se confruntă cu rate scăzute de reciclare și separare a deșeurilor organice. Majoritatea deșeurilor organice ajung în continuare în depozitele de deșeuri, ceea ce reprezintă o povară semnificativă pentru mediu. Infrastructura pentru tratarea deșeurilor organice este insuficientă, în special în zonele rurale ale țării, unde populația nu are acces la sisteme adecvate de separare a deșeurilor.

Recomandări

- Instituirea unui sistem eficient de separare a deșeurilor organice: România trebuie să instituie un sistem mai structurat pentru separarea deșeurilor organice, inclusiv crearea de containere separate pentru gospodării și introducerea de centre locale de colectare a deșeurilor organice. Este necesară o strategie coordonată între autoritățile naționale și locale.
- Creșterea investițiilor în infrastructura de reciclare: Este necesară creșterea investițiilor în instalațiile de compostare și de biogaz pentru a îmbunătăți opțiunile de tratare a deșeurilor organice și pentru a reduce cantitatea de deșeuri care ajung la depozitele de deșeuri.
- Inițiative locale de compostare: România ar trebui să încurajeze inițiativele locale de compostare, în special în comunitățile rurale unde fermele pot utiliza compostul ca îngrășământ natural. Instalațiile comunitare de compostare ar contribui, de asemenea, la reducerea costurilor de transport al deșeurilor.
- Campanii educaționale de sensibilizare: România trebuie să desfășoare ample campanii de sensibilizare cu privire la importanța separării și recuperării deșeurilor organice. Aceste campanii ar trebui să vizeze regiunile mai puțin dezvoltate, unde populația nu are acces la informații și sisteme adecvate.

Concluzii

Pe baza cercetării și analizei efectuate cu privire la situația gestionării deșeurilor organice în țările participante la proiectul de gestionare circulară a deșeurilor organice (COM), este clar că este nevoie de acțiuni cuprinzătoare și coordonate la mai multe niveluri. Rezultatele studiului arată că există diferențe semnificative între țări, atât în ceea ce privește disponibilitatea infrastructurii, cât și nivelul de conștientizare a populației cu privire la importanța separării și valorificării deșeurilor organice. În ciuda progreselor înregistrate în unele țări, cum ar fi Slovenia și Italia de Nord, multe țări se confruntă încă cu provocări structurale, lipsa resurselor financiare și programe educaționale insuficiente.

Recomandările făcute în acest document sunt adaptate nevoilor specifice ale fiecărei țări, concentrându-se pe:

- Îmbunătățirea infrastructurii pentru colectarea separată și recuperarea deșeurilor organice, în special în regiunile rurale și mai puțin dezvoltate.
- Promovarea educației ecologice, în special în rândul tinerilor, pentru a încuraja obiceiurile durabile și o mai mare disponibilitate de a participa la colectarea selectivă a deșeurilor.
- Creșterea încrederii în autoritățile locale și în sistemele de gestionare a deșeurilor printr-o mai mare transparență și o mai bună implicare a cetățenilor în procesele decizionale.

O serie de inițiative sunt coordonate la nivel european, cum ar fi Pactul Verde European, care vizează trecerea la o economie circulară și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55% până în 2030. Această politică este orientată către dezvoltarea durabilă, economia circulară jucând un rol-cheie în reducerea amprentei ecologice. Măsurile precum Directiva privind deșeurile și Planul de acțiune privind economia circulară impun statelor membre să își îmbunătățească sistemele de gestionare a deșeurilor, inclusiv reducerea cantității de deșuri depozitate și creșterea ratei de reciclare a deșeurilor organice și a altor deșuri.

Uniunea Europeană (UE) sprijină deja dezvoltarea de proiecte, precum COM, care se concentrează pe sensibilizarea și educarea publicului și pe dezvoltarea infrastructurii pentru o gestionare mai eficientă a deșeurilor. La nivelul UE, acțiunile-cheie includ:

- Sprijin financiar pentru proiecte în cadrul unor programe precum Erasmus+ și Orizont Europa care contribuie la educație și la îmbunătățirea practicilor de mediu.
- Schimbul de bune practici între statele membre ale UE pentru a asigura diseminarea soluțiilor eficiente în întreaga Uniune, în special în țările rămase în urmă în implementarea sistemelor de separare și reciclare.
- Consolidarea cadrelor legislative, inclusiv a obiectivelor obligatorii de reducere a deșeurilor depozitate, de creștere a ratelor de reciclare și de îmbunătățire a calității recuperării deșeurilor organice.

La nivel național, este necesară o mai mare cooperare între guverne, autoritățile locale și sectorul privat, deoarece gestionarea cu succes a deșeurilor organice este esențială pentru atingerea obiectivelor economiei circulare. Factorii-cheie de succes includ:

- Consolidarea parteneriatelor public-privat pentru a investi în infrastructura de tratare a deșeurilor, inclusiv construirea de instalații de compostare și biogaz.
- Îmbunătățirea programelor de educație la nivel local și național, inclusiv a proiectelor școlare, sensibilizarea și implicarea tinerilor în practici durabile.
- Introducerea de stimulente financiare pentru gospodăriile și întreprinderile care participă activ la separarea și reciclarea deșeurilor organice, care pot include reduceri fiscale, subvenții sau reduceri la facturile de utilități.

O abordare cuprinzătoare a gestionării durabile a deșeurilor organice va permite exploatarea acestei resurse valoroase, va reduce presiunea asupra resurselor naturale și asupra mediului și va crea noi locuri de muncă și oportunități în sectorul economiei circulare. Prin instituirea unor sisteme eficiente de colectare, valorificare și reutilizare a deșeurilor organice, statele membre ale UE vor contribui la atingerea obiectivelor Pactului Verde European și la crearea unui viitor durabil pentru toți.

Referințe

Altroconsumo.it (2022) How green are Italians? Survey on citizens' sustainable behavior: lights and shadows

<https://www.altroconsumo.it/organizzazione/media-e-press/comunicati/2022/inchiesta-comportamenti-sostenibili>

(The) Basque Government (2017). Attitudes of Basque citizens towards the Environment.

https://www.euskadi.eus/contenidos/documentacion/o_17tef3/es_def/adjuntos/17tef3.pdf

Businesscoot.com (2022) The Waste Management Market in Italy

<https://www.businesscoot.com/it/studio-di-mercato/il-mercato-della-gestione-dei-rifiuti-italia>

Bütün Ayhan, A., & Aral, N. (2005). Anaokuluna devam eden altı yaş grubundaki çocukların kavram gelişiminde bilgisayar destekli öğretimin etkisinin incelenmesi. Ankara Üniversitesi Ev Ekonomisi Yüksekokulu

City of Ljubljana (2023) Top Green Achievements <https://www.ljubljana.si/en/ljubljana-for-you/environmental-protection/revival-of-overlooked-areas/>

Cluj-Napoca City Hall. (2020). Compostare comunitară în Cluj-Napoca.

<https://www.primariaclujnapoca.ro/compostare-comunitara/>

Compost at School (Eskolan Konposta) Basque Country

<https://www.eskolankonposta.eus/es/>

Di Ciaula, A., Gentilini, P., Laghi, F., Tamino, G., Mocci, M., Migaleddu V. (2014) FORSU Position paper <https://www.isde.it/wp-content/uploads/2014/02/2015-02-Position-Paper-FORSU-finale.pdf>

Dragovic, G. (2022). How Slovenia Became One of the Most Sustainable Countries in Europe Earth.Org <https://earth.org/slovenia-most-sustainable-countries/>

Durmaz, H. (2020) BEU Journal of Science 9 (3), 1415-1424, 2020 9 (3), 1415-1424, 2020). Educational Scale, Greece <https://edu.klimaka.gr/>

esos.gr (2021) Nea Orologio Programma sta Dimotika apo Neo Scholiko Etos 202-22

<https://www.esos.gr/arthra/73283/neo-orologio-programma-sta-dimotika-apo-neo-sholiko-etos-2021-22-meta-tin-entaxi-ton>

esos.gr (2020) Ta Orologia Programmata ton Mathimatou
<https://www.esos.gr/arthra/68112/ta-orologia-programmata-ton-mathimatou-ton-v-kai-g-taxeon-toy-imerisioy-kai-esperinoy>

European Commission (2020) Eurobarometer Special 501: Attitudes of European citizens towards the environment <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2257>

European Commission (2020). Eurobarometrul Special 501: Românii și mediul înconjurător. <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2257>

European Commission (2022). Learning for environmental sustainability. European Education Area: Quality Education and Training for all <https://education.ec.europa.eu/news/learning-for-environmental-sustainability>

European Compost Network (2022). ECN Data Report 2022. Composting and Digestate for a Circular Bioeconomy. <https://www.compostnetwork.info/wordpress/wp-content/uploads/ECN-rapport-2022.pdf>

European Environment Agency (2022) <https://www.eea.europa.eu/ims/waste-recycling-in-europe>

European Environment Agency (no date). Country fact sheet: Romania. <https://www.eea.europa.eu/themes/waste/country-fact-sheets/romania>

Eurostat (2019). Municipal waste by waste management operations. <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ten00063/default/table?lang=en>

Eurostat (2021). Waste statistics, Romania. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Waste_statistics

Eurostat (2021). Municipal waste treated in the EU for the period 1995 to 2021 by treatment method https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Municipal_waste_statistics

Eurostat (2021). Municipal waste statistics, Romania. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Municipal_waste_statistics_content/uploads/2022/01/informe_residuos_municipales.pdf

Fărcășanu, R. (2019) Composting in Romania: The Current Status and Perspectives. In: Popa M., Grigore M. (eds) Sustainable Development in the European Union. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-93749-5_6

Galván López, V. (2021) Gestión de residuos municipales. Fundación CONAMA. Madrid. https://www.fundacionconama.org/wp-content/uploads/2022/01/informe_residuos_municipales.pdf

Hellenic Statistical Authority (ELSTAT) (2022). Waste Generation and Treatment 2020. Press Release. <https://www.statistics.gr/en/statistics/-/publication/SOP06/->

Hello Organic (Kaixo Organikoa) Basque Country <https://kaixorganikoa.bilbao.eus/centro-educativo/>

Italian Institute for Environmental Protection and Research (ISPRA) (2022) Urban Waste Report, 2022 Edition https://www.isprambiente.gov.it/files2022/pubblicazioni/rapporti/rapportorifiutiurbani_ed-2022_n-380_agg-23_12_2022.pdf

Italian Institute for Environmental Protection and Research (ISPRA) (2020) Urban Waste Report, 2020 Edition. <https://www.isprambiente.gov.it/en/archive/news-and-other-events/ispra-news/2020/12/ispra-publishes-the-municipal-waste-report-2020-edition>

Italian Institute for Environmental Protection and Research (ISPRA) (2019) Urban Waste Report, 2019 Edition https://www.isprambiente.gov.it/files2019/pubblicazioni/rapporti/RapportoRifiutiUrbani_VersioneIntegrale_n313_2019_agg17_12_2019.pdf

Kahyaoğlu, E. (2011) An Assessment of Environmental Literacy of Turkish Science and Technology Teachers, ODTU METU, <https://open.metu.edu.tr/handle/11511/21163>

Keramitsoglou, K. (2023) Raising Effective Awareness for Circular Economy and Sustainability Concepts Through Students' Involvement in a Virtual Enterprise. Research Gate https://www.researchgate.net/profile/Kiriaki-Keramitsoglou/publication/367665028_Raising_effective_awareness_for_circular_economy_and_sustainability_concepts_through_students'_involvement_in_a_virtual_enterprise/links/63da64f0c465a873a2770826/Raising-effective-awareness-for-circular-economy-and-sustainability-concepts-through-students-involvement-in-a-virtual-enterprise.pdf

Legislation.com Slovenia Primary School Act <https://zakonodaja.com/zakon/zosn>

Ministry of Education and Merit (Italy) (2021) Minister Patrizio Bianchi and Undersecretary Barbara Floridia presented "RiGenerazione Scuola", the Plan for the ecological and cultural transition of schools <https://www.miur.gov.it/web/guest/-/il-ministro-patrizio-bianchi-e-la-sottosegretaria-barbara-floridia-hanno-presentato-rigenerazione-scuola-il-piano-per-la-transizione-ecologica-e-cultu>

Ministry of Environment, Waters and Forests, Romania (2017). Planul Național de Gestionare a Deșeurilor 2017-2030. <https://www.mmediu.ro/articol/planul-national-de-gestionare-a-deseurilor/236>

Ministry of Environment, Waters and Forests, Romania (2021). Planul Național de Acțiune pentru Economia Circulară 2021-2030. <https://www.mmediu.ro/articol/planul-national-de-actiune-pentru-economia-circulara/421>

Ministry of the Environment and Forestry, Turkey (2004)

Ministry of National Education, Romania (2020). www.edu.ro

Ministry of National Education, Turkey (2004, 2013) www.meb.gov.tr

National Environmental Protection Agency, Romania (2020). <http://www.anpm.ro>

(The) Public Environmental Management Society of the Basque Government (IHOBE). (2019). GUÍA PRÁCTICA PARA EL COMPOSTAJE COMUNITARIO EN EL PAÍS VASCO. https://www.euskadi.eus/contenidos/documentacion/guia_compostaje/es_def/adjuntos/guia_compostaje_Pais_vasco_cast.pdf

(The) Public Environmental Management Society of the Basque Government (IHOBE) (2020). Plan de prevención y gestión de residuos de Euskadi 2030. Gobierno Vasco. Vitoria/Gasteiz. Spain.